

ÚSTAV PRE VÝSKUM VEREJNEJ MIENKY PRI ŠÚ SR

Hanulova 5/C, 841 01 Bratislava 42,

☎ 69250 261, fax: 69250 262, e-mail: uvvm@statistics.sk**Zavedenie eura očami slovenskej verejnosti**

Ústav pre výskum verejnej mienky pri ŠÚ SR realizoval v dňoch 1. až 8. februára 2008 na vzorke 1072 respondentov vo veku 18 a viac rokov a 1. až 7. marca 2008 na vzorke 1153 respondentov vo veku 16 a viac rokov reprezentatívne prieskumy verejnej mienky, ktoré sa venovali názorom slovenskej verejnosti na plánované zavedenie eura v Slovenskej republike začiatkom roka 2009. Výberový súbor respondentov bol v oboch prieskumoch reprezentatívny z hľadiska pohlavia, veku, národnosti, vzdelania, veľkostných skupín obcí a krajov.

PRÍNOS EURA V OPTIKE SLOVENSKEJ VEREJNOSTI

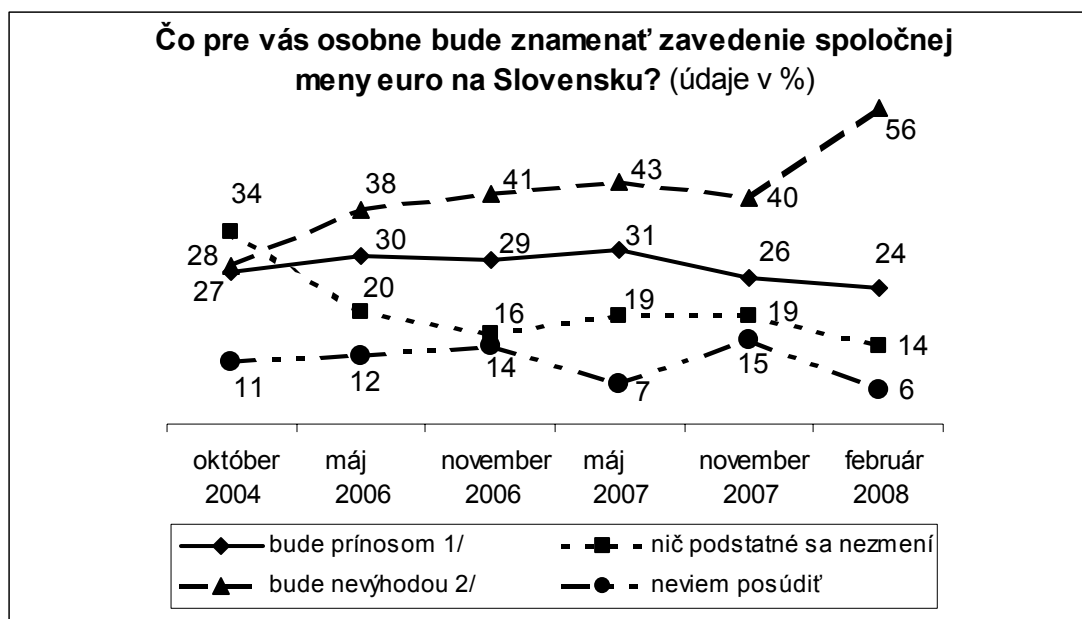
Terénna fáza prieskumu: 1. – 8. 2. 2008

Výberový súbor: 1072 respondentov

Zavedenie eura na Slovensku bude predstavovať významnú zmenu v živote občanov Slovenskej republiky. Očakáva sa, že výhody členstva v eurozóne prevýšia jeho nevýhody a pri správnom načasovaní prinesie prijatie eura významný impulz pre dlhodobý zdravý rast ekonomiky a vytvorí podmienky pre finančnú stabilitu. Ako však výhody a nevýhody zavedenia eura vnímajú občania ?

Oslovení občania mali možnosť už po šiesty krát odpovedať na otázku: „**Čo pre vás osobne bude znamenať zavedenie spoločnej meny euro na Slovensku?**“ Vo februárovom prieskume sa názory verejnosti polarizovali. Odpoveď, ktorá deklaruje, že zavedenie eura bude prínosom, resp. bude viac prínosom než nevýhodou klesla oproti novembru 2007 o dva percentuálne body na 24 %. Opačný názor, že zavedenie eura bude nevýhodou alebo bude viac nevýhodou než prínosom zaznamenal nárast. Týmito variantmi odpovedalo až 56 % opýtaných, pričom v novembri 2007 mali tieto varianty odpovede početnosť 40 %, takže ide o pomerne značný posun o 16 percentuálnych bodov nahor. Odpoveď nič podstatné sa nezmení zvolilo 14 % respondentov, čo predstavuje pokles o 5 percentuálnych bodov oproti novembru 2007. Na otázku nevedelo odpovedať 6 % oslovených. Rozdelenie jednotlivých odpovedí počas všetkých zisťovaní znázorňuje graf. č. 1 na nasledujúcej strane.

Graf č. 1

Názor, že **zavedenie eura bude prínosom alebo skôr prínosom než nevýhodou** sa častejšie ako v celoslovenskom priemere vyskytoval u respondentov do 40 rokov, u vysokoškolsky vzdelaných, ako aj u socio-profesijnej skupiny podnikateľov a živnostníkov, obyvateľov Bratislavského a Košického kraja a rezidentov miest nad 100 000 obyvateľov.

Opačný názor, že **zavedenie eura na Slovensku bude mať negatívny dopad (bude nevýhodou alebo bude viac nevýhodou než prínosom)** bol najčastejšie zastúpený u opýtaných vo veku 50 a viac rokov, u dôchodcov, ako aj u respondentov s učňovským vzdelaním a obyvateľov Trenčianskeho a Prešovského kraja.

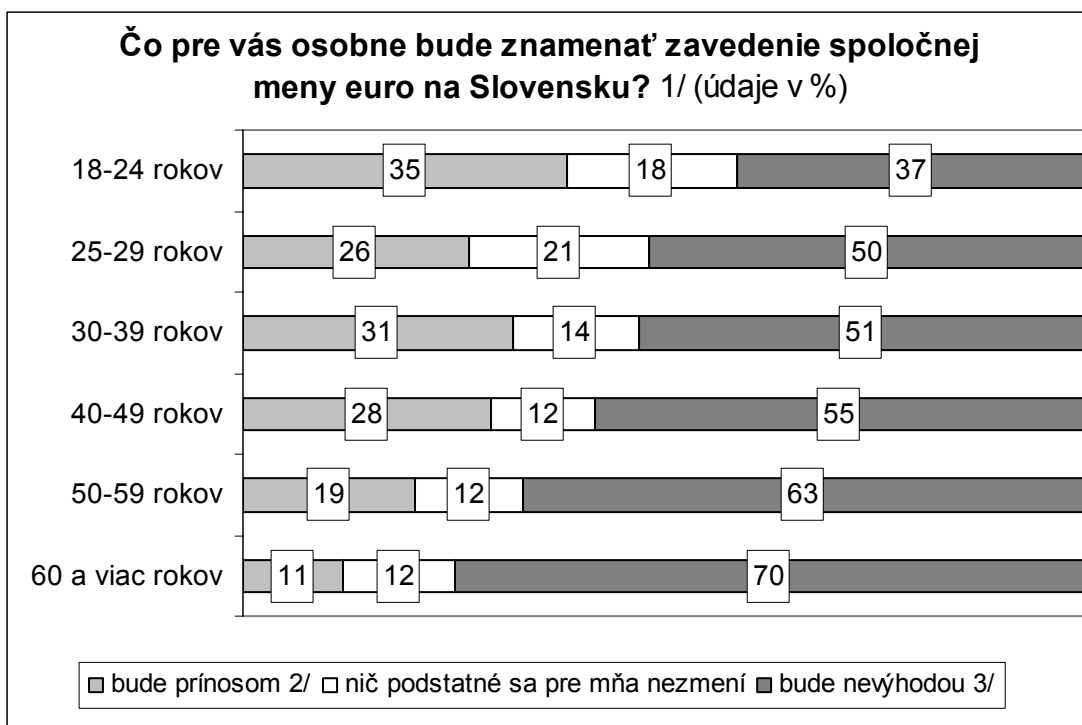
Odpoveď **nič podstatné sa pre mňa po zavedení eura nezmení** zvolili častejšie ako celoslovenský priemer nezamestnaní a respondenti so základným vzdelaním. Nezamestnaní sa taktiež častejšie **nevedeli vyjadriť** na danú otázku.

Ako štatisticky významné faktory sa pri tejto otázke ukázali vek a vzdelanie. Dá sa konštatovať, že so stúpajúcim vekom klesá frekvencia odpovede, že zavedenie eura bude prínosom alebo skôr prínosom než nevýhodou. Z pohľadu dosiahnutého vzdelania je zrejmé, že so zvyšujúcim sa vzdelaním sa zvyšuje podiel optimisticky naladených respondentov, t.j. aj podiel spomínanej odpovede v jednotlivých vekových kategóriách. Tieto vzťahy reprezentujú grafy č. 2 a č. 3 na nasledujúcej strane.

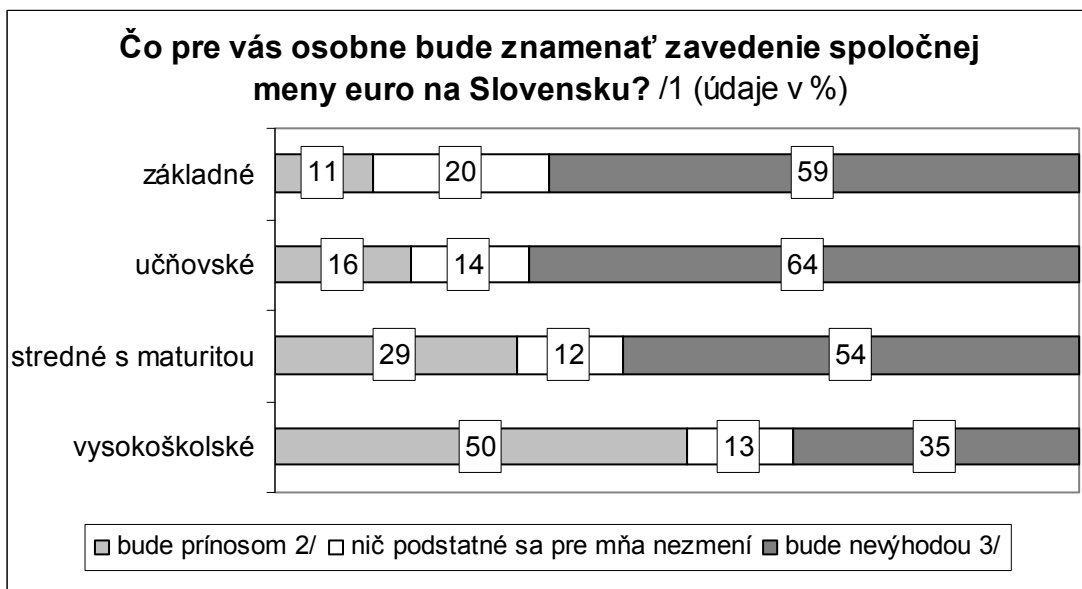
1/ Zlúčené odpovede „bude prínosom“ a „bude viac prínosom než nevýhodou“.

2/ Zlúčené odpovede „bude viac nevýhodou než prínosom“ a „bude nevýhodou“.

Graf č. 2

Graf č. 3

1/ Dovočet do 100 % tvorí odpoveď „neviem“.

2/ Zlúčené sú odpovede „bude prínosom“ a „bude viac prínosom než nevýhodou“.

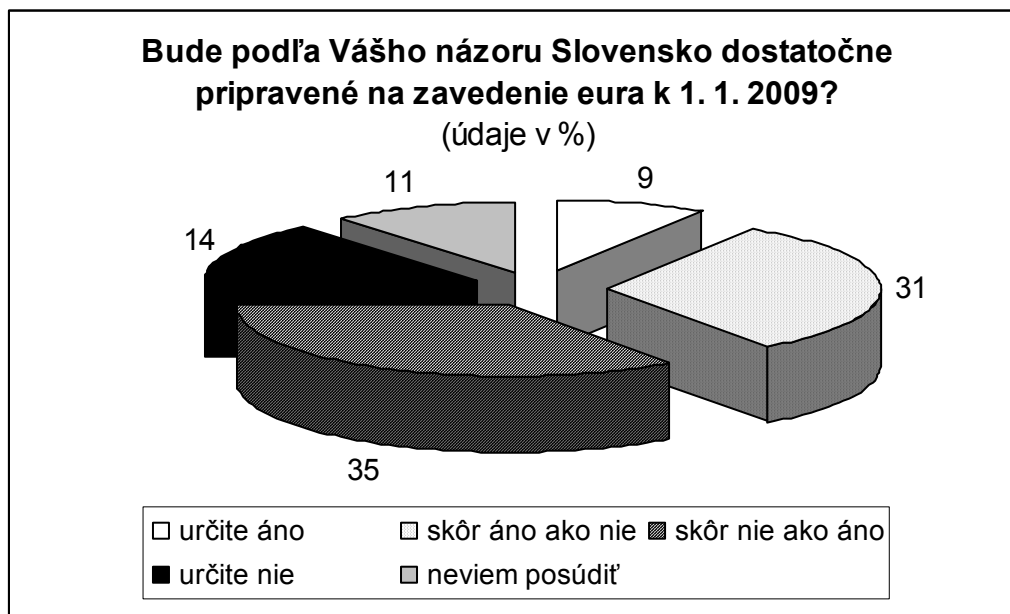
3/ Zlúčené sú odpovede „bude viac nevýhodou než prínosom“ a „bude nevýhodou“.

PRIPRAVENOSŤ SLOVENSKA NA PRIJATIE EURA ZAČIATKOM ROKA 2009 PODĽA SLOVENSKEJ VEREJNOSTI

Terénna fáza prieskumu: 1. – 7. 3. 2008
Výberový súbor: 1153 respondentov

Slovenskú republiku delili v čase realizácie prieskumu necelé tri mesiace od rozhodnutia Rady Európskej únie o výške konverzného kurzu. Zistenie, do akej miery je slovenská ekonomika a celkove slovenská spoločnosť pripravená na túto dôležitú udalosť, bolo cieľom predkladaného prieskumu. Ako vyplýva z jeho výsledkov, **súhrnne približne dve pätiny respondentov** uviedli, že Slovensko **bude** začiatkom roka 2009 dostatočne pripravené za zavedenie eura. **Takmer polovica oslovených** zastáva názor, že naša krajina **nebude** dostatočne pripravená a približne desatina sa k otázke nevedela vyjadriť.

Graf č. 4

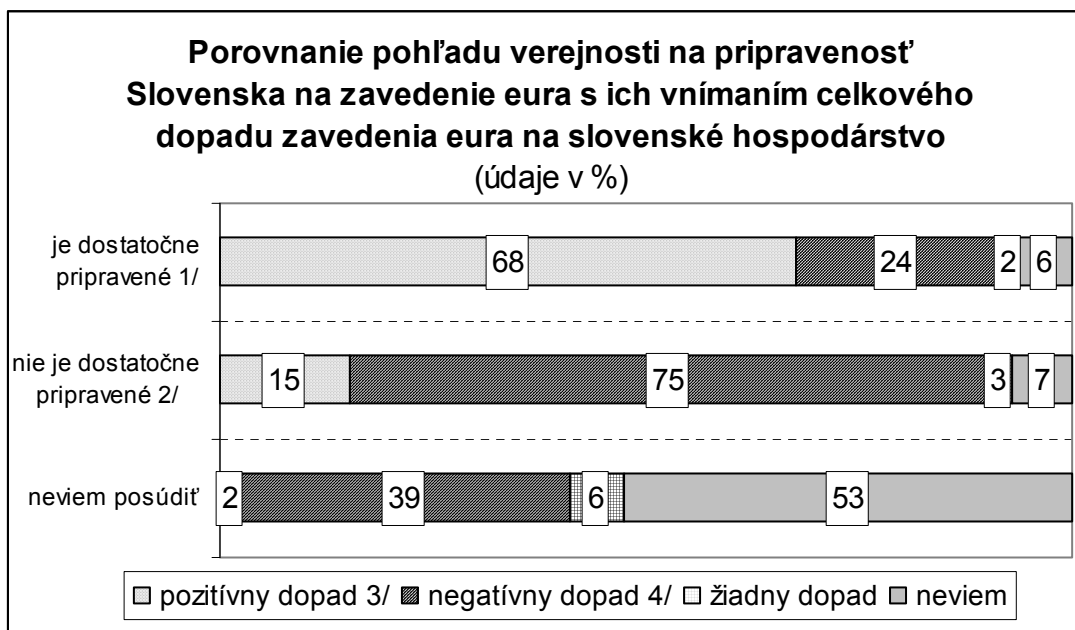

Dostatočnú pripravenosť Slovenska na zavedenie eura začiatkom roka 2009 uviedli súhrnne častejšie (odpovede „určite áno“ alebo „skôr áno ako nie“) než je priemer za celé Slovensko, respondenti vo veku 25 až 29 rokov (54%), držiteľia vysokoškolských diplomov, podnikatelia, oslovení z najväčších miest s počtom nad 100 tisíc obyvateľov, ako aj účastníci prieskumu z Bratislavského a Trenčianskeho kraja (zhodne po 52%).

Nedostatočnú pripravenosť na vstup našej krajiny do eurozóny (odpovede „skôr nie ako áno“ alebo „určite nie“) častejšie uvádzali nezamestnaní (63%) a z hľadiska regionálneho členenia Slovenska účastníci prieskumu z Banskobystrického kraja (57%).

V nasledujúcom grafe sme porovnali mienku verejnosti o pripravenosti Slovenska na zavedenie eura s ich vnímaním celkového dopadu zavedenia eura na slovenské hospodárstvo. Ako z grafu vyplýva, viac ako dve tretiny respondentov, ktorí deklarovali dostatočnú pripravenosť Slovenska na prijatie eura začiatkom roku 2009, zároveň očakávajú pozitívny dopad vstupu našej krajiny do eurozóny a necelá štvrtina škodlivý vplyv na našu ekonomiku. Naopak účastníci prieskumu deklarujúci nedostatočnú pripravenosť na prijatie eura predpokladajú pozitívny dopad na našu ekonomiku len v necelej šestine odpovedí, kým tri štvrtiny si myslia, že vstup do eurozóny slovenskej ekonomike uškodí. Viac v ďalšom grafe.

Graf č. 5

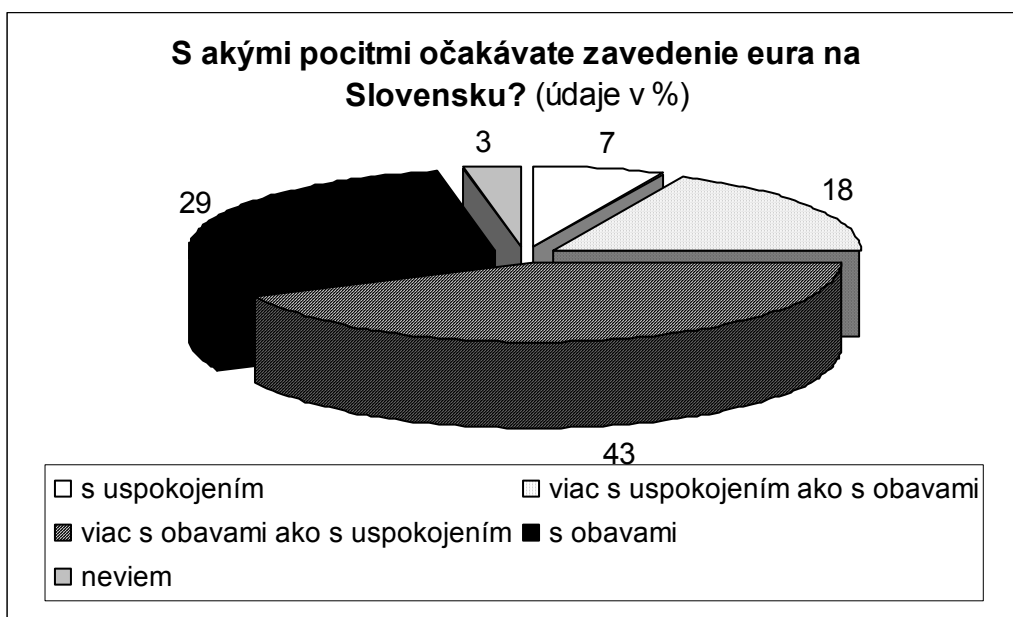
OČAKÁVANIA SLOVENSKEJ VEREJNOSTI V SÚVISLOSTI SO ZAVEDENÍM EURA

Terénna fáza prieskumu: 1. – 7. 3. 2008
 Výberový súbor: 1153 respondentov

Na vnímanie blížiaceho sa termínu vstupu Slovenskej republiky do eurozóny sa zamerala ďalšia časť prieskumu. Vyplýva z neho, že **súhrnne necelé tri štvrtiny účastníkov prieskumu vnímajú zavedenie eura viac s obavami ako s uspokojením, resp. s obavami a spolu približne štvrtina prijíma vstup do eurozóny s uspokojením alebo viac s uspokojením ako s obavami.** Kompletné odpovede respondentov prináša graf č. 6 na nasledujúcej strane.

1/ Zlúčené sú odpovede „určite áno“ a „skôr áno ako nie“.
 2/ Zlúčené sú odpovede „skôr nie ako áno“ a „určite nie“.
 3/ Zlúčené sú odpovede „pozítvny“ a „skôr pozítvny ako negatívny“.
 4/ Zlúčené sú odpovede „skôr negatívny ako pozítvny“ a „negatívny“.

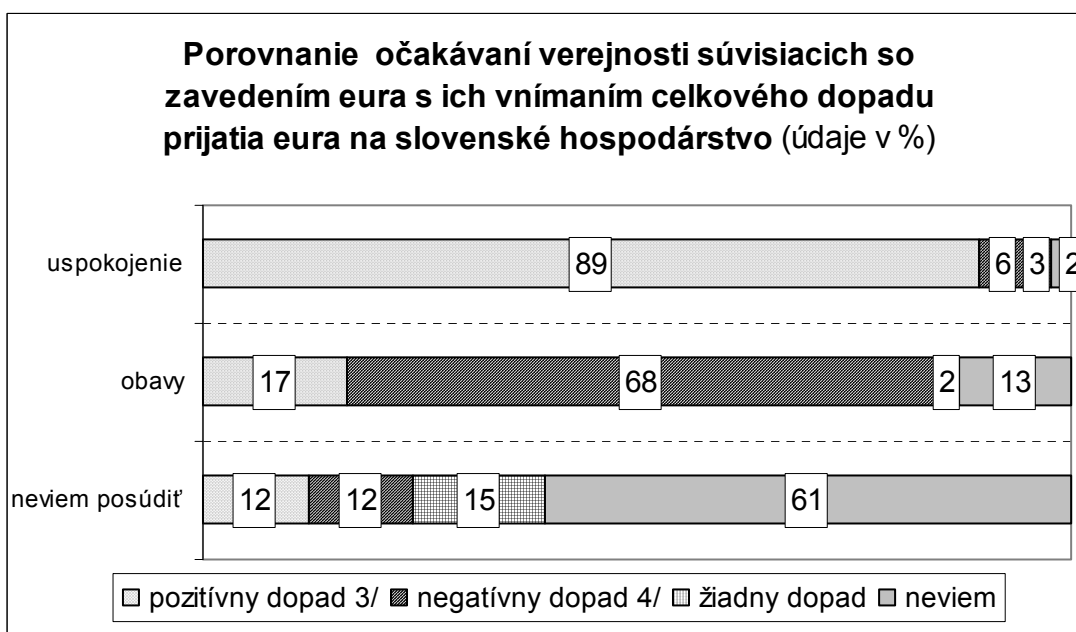
Graf č. 6

S uspokojením alebo viac s uspokojením ako s obavami očakávajú prijatie eura oslovení vo veku 25 až 29 rokov (41%), s vysokoškolským vzdelaním (40%), podnikatelia (46%), v najväčších mestách s počtom nad 100 tisíc obyvateľov (35%) a v Bratislavskom kraji (41%).

Viac s obavami ako s uspokojením, resp. s obavami prijímajú vstup Slovenska medzi krajiny platiace eurom predovšetkým najstarší oslovení vo veku 60 a viac rokov (86%), s najvyššie ukončeným vzdelaním základným (82%), nekvalifikovaní robotníci (84%), nezamestnaní (86%), žijúci v Trnavskom (81%) a Prešovskom kraji (80%).

Graf č. 7

1/ Zlúčené sú odpovede „s uspokojením“ a „viac s uspokojením ako s obavami“.

2/ Zlúčené sú odpovede „viac s obavami ako s uspokojením“ a „s obavami“.

3/ Zlúčené sú odpovede „pozitívny“ a „skôr pozitívny ako negatívny“.

4/ Zlúčené sú odpovede „skôr negatívny ako pozitívny“ a „negatívny“.

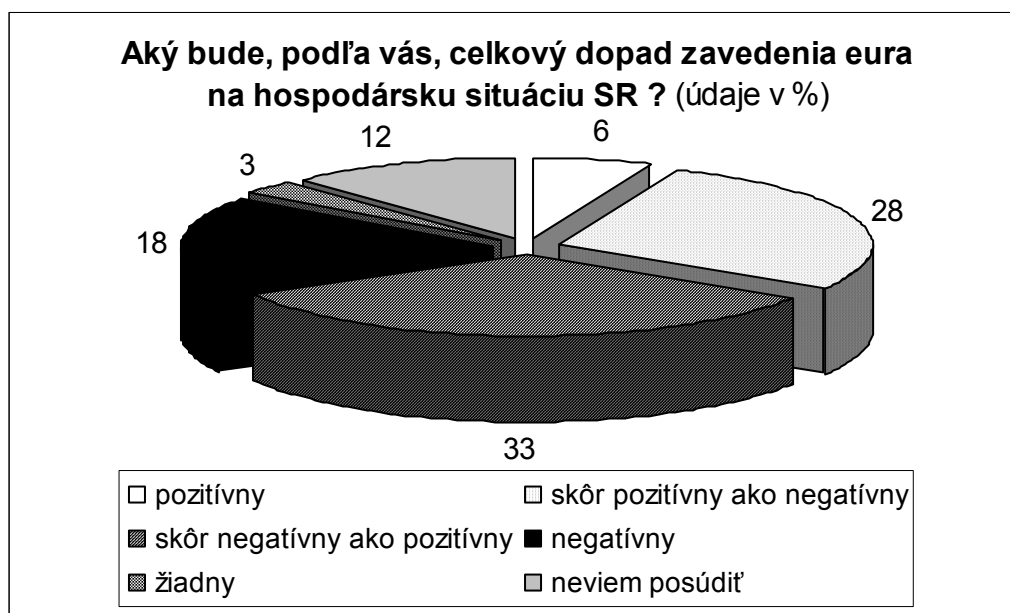
Podobne ako v prípade pripravenosti na prijatie eura a jeho vplyvu na ekonomiku krajiny, aj pri očakávaníach spojených s prijatím eura (graf č. 7 na predchádzajúcej strane), sme názory respondentov tiež porovnali s ich vnímaním dopadu vstupu do eurozóny na slovenské hospodárstvo. Výsledky ukazujú v ešte manifestnejšej podobe, že respondenti, ktorí očakávajú zavedenie eura s uspokojením, takmer v deviatich prípadoch z desiatich si myslia, že bude sprevádzané pozitívnym dopadom na slovenskú ekonomiku, zatiaľ čo z opýtaných, ktorí majú obavy z prijatia eura, optimizmus vo vzťahu k našej ekonomike zdieľa iba jeden zo šiestich a viac ako dve tretiny z nich predpokladajú negatívny vplyv vstupu do eurozóny.

VPLYV ZAVEDENIA EURA NA HOSPODÁRSKU SITUÁCIU V KRAJINE PODĽA SLOVENSKEJ VEREJNOSTI

Terénna fáza prieskumu: 1. – 7. 3. 2008
 Výberový súbor: 1153 respondentov

V ďalšej časti prieskum mapoval názory obyvateľov na to, ako prijatie eura ovplyvní slovenskú ekonomiku. **Súhrnne viac ako tretina oslovených je optimistická**, keď očakáva pozitívny alebo viac pozitívny ako negatívny dopad na slovenské hospodárstvo. **Opačne naladená je približne polovica účastníkov prieskumu**, ktorá očakáva skôr negatívny ako pozitívny, resp. negatívny dopad na slovenskú ekonomiku. Približne **každý dvadsiaty piaty opýtaný si myslí, že zavedenie eura nebude mať žiadny vplyv** na hospodárstvo Slovenskej verejnosti. Všetky odpovede uvádza nasledujúci graf.

Graf č. 8

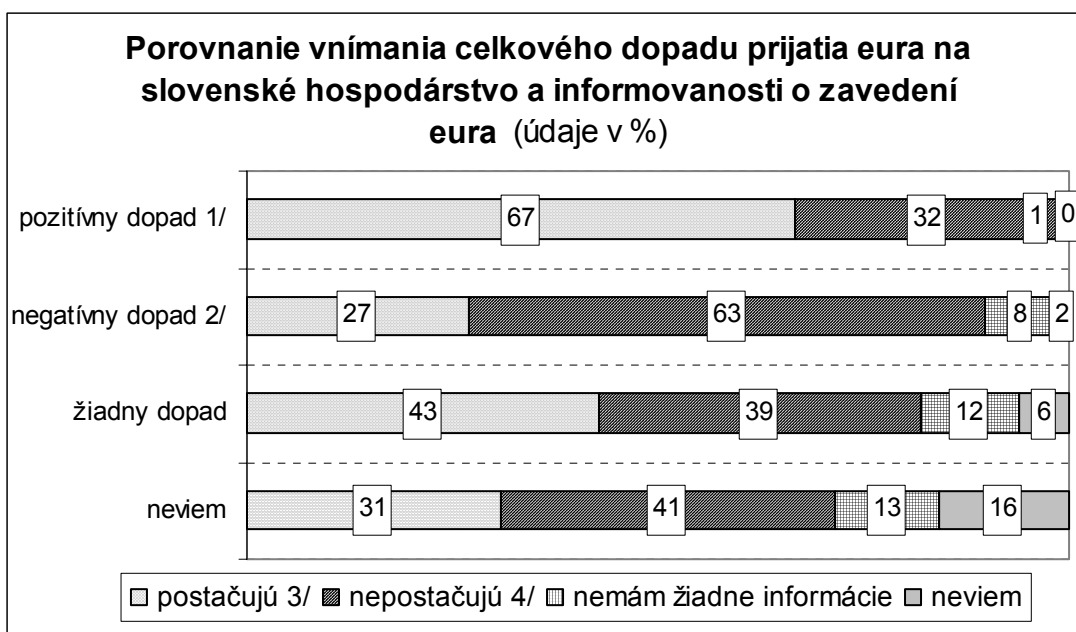
Optimistické vnímanie zavedenia eura na hospodársku situáciu Slovenska (odpovede „pozitívny“ alebo „skôr pozitívny ako negatívny“) častejšie, ako je priemer za celé Slovensko, uvádzali respondenti vo veku 25 až 29 rokov (45%), s vysokoškolským vzdelaním (54%), podnikatelia (52%), zamestnanci (45%), v najväčších mestách s počtom od 100 tisíc obyvateľov (46%) a z hľadiska regionálneho členenia to boli oslovení z Bratislavského (47%) a Trenčianskeho kraja (46%).

Negatívny dopad vstupu do eurozóny z hľadiska dopadu na ekonomiku Slovenska (odpovede „skôr negatívny ako pozitívny“ alebo „negatívny“) deklarovali častejšie, ako je celoslovenský priemer, najstarší oslovení vo veku 60 a viac rokov (62%), občania maďarskej národnosti (57%), s najvyšším ukončeným učňovským vzdelaním, nekvalifikovaní robotníci (rovnako po 59%) a z pohľadu administratívneho členenia Slovenska obyvatelia Prešovského kraja.

V odpovedi, že prijatie eura na Slovensku nebude mať **žiadny** dopad na ekonomiku neboli z hľadiska sledovaných socio-demografických charakteristík respondentov zaznamenané výrazne odchýlky od celoslovenského priemeru.

Z porovnania vnímania celkového dopadu prijatia eura na slovenské hospodárstvo zo strany verejnosti a ich informovanosti o zavedení eura vyplýva, že spomedzi účastníkov prieskumu očakávajúcich pozitívny dopad na hospodárstvo sú dve tretiny postačujúco informované a tretina nedostatočne informovaná o plánovanom vstupe Slovenska do eurozóny. U pesimisticky naladených respondentov, podľa ktorých bude zavedenie eura negatívne vplyvať na naše hospodárstvo, sa za postačujúco informovaných považuje iba zhruba štvrtina oslovených, takmer dve tretiny sú nedostatočne informované a približne jeden z dvanástich oslovených nemá žiadne informácie o zavedení eura. Viac prináša nasledujúci graf.

Graf č. 9

1/ Zlúčené sú odpovede „pozitívny“ a „skôr pozitívny ako negatívny“.

2/ Zlúčené sú odpovede „skôr negatívny ako pozitívny“ a „negatívny“.

3/ Zlúčené sú odpovede „postačujú“ a „viac postačujú ako nepostačujú“.

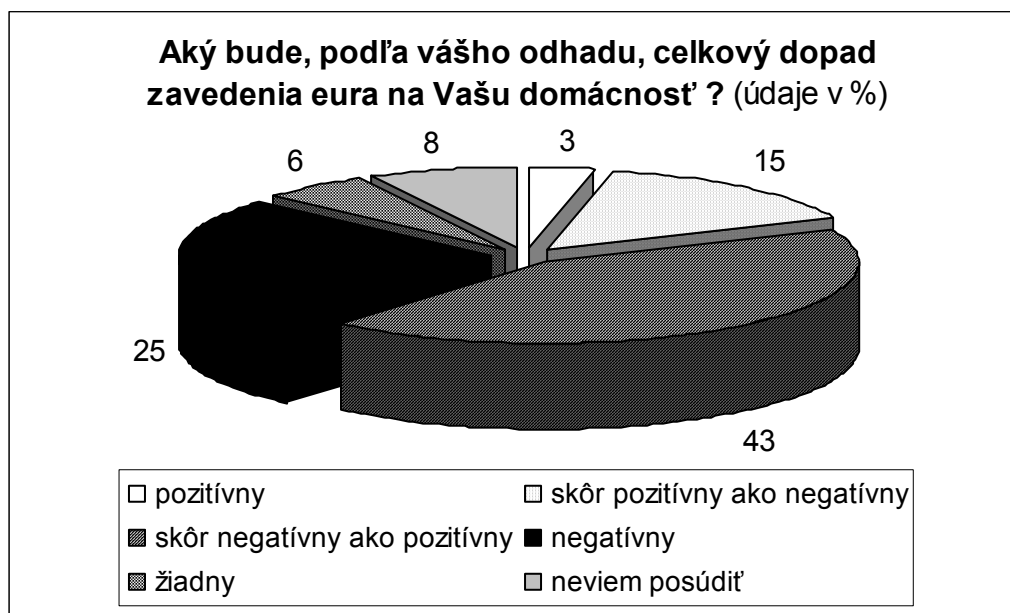
4/ Zlúčené sú odpovede „viac nepostačujú ako postačujú“ a „nepostačujú“.

VPLYV ZAVEDENIA EURA NA DOMÁCNOSTI PODĽA SLOVENSKEJ VEREJNOSTI

Terénna fáza prieskumu: 1. – 7. 3. 2008
Výberový súbor: 1153 respondentov

Ako sa prejaví zavedenie eura na hospodárení rodín, zisťovala ďalšia časť prieskumu. Zatiaľ čo pozitívny vplyv vstupu do eurozóny pre slovenské hospodárstvo očakáva súhrnne viac ako tretina oslovených, **pozitívny alebo viac pozitívny ako negatívny vplyv na svoju domácnosť vidí v prijatí eura na Slovensku súhrnne necelá pätina domácností. Spolu takmer polovica** účastníkov prieskumu si myslí, že pre fungovanie ich domácnosti bude vstup do eurozóny **skôr negatívny ako pozitívny, resp. negatívny**. Všetky odpovede v prehľadnej podobe prináša ďalší graf.

Graf č. 10

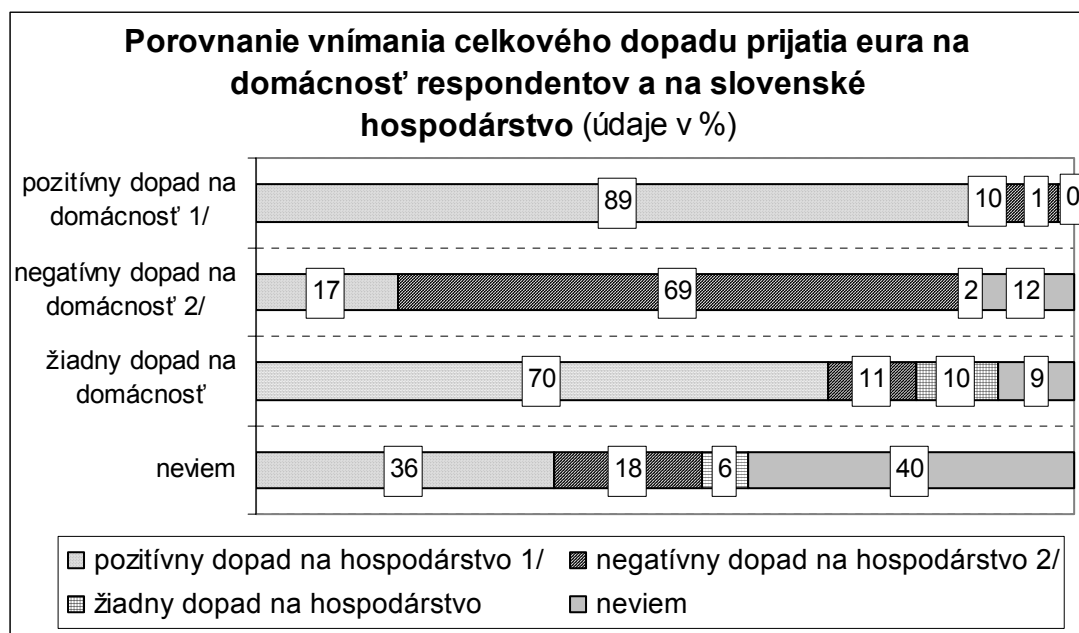
Predpoklad **pozitívneho vplyvu** prijatia eura pre domácnosť (odpovede „pozitívny“ alebo „skôr pozitívny ako negatívny“), v ktorej žijú, deklarovali predovšetkým účastníci prieskumu vo veku 25 až 29 rokov (26%), vysokoškolsky vzdelaní opýtaní (30%), podnikatelia (35%), ako aj obyvatelia Bratislavského (28%) a Trenčianskeho kraja (27%).

Negatívny dopad na hospodárenie domácnosti očakávajú (odpovede „skôr negatívny ako pozitívny“ alebo „negatívny“) vo zvýšenej miere, oproti priemeru za celé Slovensko, 60 a viac roční (81%), s najvyššie ukončeným základným (76%) a učňovským vzdelaním (75%), nezamestnaní (92%) a v optike administratívneho delenia Slovenska obyvatelia Trnavského kraja (76%).

Pri odpovedi **žiadny dopad** neboli zaznamenané významné rozdiely v názoroch jednotlivých socio-demografických skupín oslovených oproti priemeru za celoslovenský súbor.

Ako vyplýva z nasledujúceho porovnania, pri respondentoch očakávajúcich pozitívny dopad na hospodárenie svojej domácnosti až deväti z desiatich oslovených očakávajú rovnaký dopad na celé slovenské hospodárstvo a desatina predpokladá napriek pozitívnemu vplyvu na jeho domácnosť opačný dopad na celé hospodárstvo krajiny. U respondentov predpokladajúcich negatívny dopad prijatia eura na ich domácnosť spája s prijatím eura pozitívny dopad na ekonomiku krajiny šestina a negatívny viac ako dve tretiny oslovených. Optimisticky k ekonomickým vyhliadkam krajiny po vstupe do eurozóny sa stavajú aj siedmi z desiatich respondentov, ktorí neočakávajú žiadny dopad prijatia eura na ekonomický chod ich domácnosti. Kompletné výsledky porovnania uvádza záverečný graf predkladaného materiálu.

Graf č. 11

Informácia z výskumov : 3/2008 a 5/2008
 Vypracovali : Ján Vittek a Pavol Marchevský
 V Bratislave : 30. apríla 2008
 Emaily : jan.vittek@statistics.sk
 : pavol.marchevsky@statistics.sk
 ☎ : 02/ 69250 266
 : 02/ 69250 265

1/ Zlúčené sú odpovede „pozitívny“ a „skôr pozitívny ako negatívny“.
 2/ Zlúčené sú odpovede „skôr negatívny ako pozitívny“ a „negatívny“.